

11. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. [Чинний від 2017-06-01]. Вид. Український науково-дослідний інститут цивільного захисту УкрНДІЦЗ, 2017. 35 с.
12. ДБН В.2.6-98:2009 Конструкції будинків і споруд. Бетонні та залізобетонні конструкції. Основні положення. [Чинний від 2009-12-24]. Вид. ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» (НДІБК), 2011.
13. ДСТУ Б В.1.1-4-98*. Захист від пожежі. Будівельні конструкції. Методи випробувань на вогнестійкість. Загальні вимоги. [Чинний від 1998-10-28]. Вид. Держбуд України, 2005. 18 с.
14. ДСТУ Б В.1.1-13:2007. Захист від пожежі. Балки. Метод випробування на вогнестійкість (EN 1365-3:1999, NEQ). [Чинний від 2008-01-01]. Вид. Український науково-дослідний інститут пожежної безпеки (УкрНДІПБ) МНС України, 2007. 6 с.
15. Отрош Ю. А. Розробка підходу до визначення технічного стану будівельних конструкцій при дії силових та високотемпературних впливів. *Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури*. 2018. № 71. С. 54-60.
16. Отрош Ю. А., Голоднов О. І., Іванов А. П. Комплекс взаємозв'язаних заходів щодо визначення параметрів напружено-деформованого і технічного стану конструкцій при різних впливах. *Збірник наукових праць Українського інституту сталевих конструкцій імені В. М. Шимановського*. 2011. № 8. С. 98-109.
17. Отрош Ю. А. Оцінка технічного стану стін і перекриттів житлових будинків після пожежі. *Збірник наукових праць [Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка]. Серія: Галузеве машинобудування, будівництво*. Полтава, 2016. №. 1. С. 212-220.

4.4. PREPARING FUTURE EDUCATORS TO FOSTER SUSTAINABILITY SKILLS IN PRE-SCHOOL CHILDREN THROUGH MEDIA PRODUCTION

4.4. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ МЕДІАПРОДУКЦІЇ

На сьогоднішній день проблема сталого розвитку є однією із найактуальніших, що спричинено ускладненням взаємозв'язків між людиною та навколишнім природним середовищем. Сучасною тенденцією суспільства є перехід до сталого розвитку у всіх сферах людської діяльності. Глобального значення в цих умовах набуває освіта, яка орієнтована на сталий розвиток і спрямована на засвоєння людьми різного віку надзвичайно важливих навичок екологічної, економічної й соціально доцільної поведінки, без чого неможливе створення та існування благополуччя суспільства, відображає соціальний досвід взаємодії з довкіллям на принципах гуманізації і гармонізації. Визначальну роль у розвитку світобачення людини відіграє саме період дошкільного дитинства.

Вивчення психолого-педагогічної літератури засвідчило, що окремі складники проблеми сталого розвитку входять до актуальних питань сучасної педагогічної освіти, підготовки майбутніх вихователів. Зокрема, різні теоретичні та методичні аспекти природознавчої та екологічної підготовки майбутніх педагогів знайшли своє відображення в працях Т. Анісімової, В. Бобрицької, В. Вербицького, Л. Загородньої, Н. Лисенко, Г. Пустовіт та ін. Науковці С. Іванчук, Н. Кривошея, М. Лобанова, Н. Миськова, А. Сазонова та ін. досліджують питання економічного виховання та виховання культури споживання дітей дошкільного віку. На окремі аспекти соціального розвитку дошкільнят акцентують увагу Н. Гавриш, С. Курінна, Т. Піроженко, І. Рогальська-Яблонська, Н. Скрипник, Г. Смольникова та ін. Незважаючи на широкий спектр наукових досліджень у цьому напрямі та вагомий внесок згаданих вище авторів, проблема підготовки вихователя до формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей дошкільного віку розроблена не повною мірою. Недостатньо вивченими є можливості використання медіапродукції з метою підготовки майбутнього педагога до формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей дошкільного віку.

Поняття «сталий розвиток» в перекладі з англійської «sustainable development» – стійкий, рівноважний, збалансований, самопідтримуваний. Уперше зміст категорії «сталий розвиток» було визначено на глобальному рівні як концептуальна основа проєктів ООН, спрямованих на захист навколишнього середовища. Теоретичні основи сталого розвитку як нової парадигми розвитку цивілізації, що передбачає гармонійну взаємодію біологічного і соціального чинників, подано в працях С. Подолинського, М. Руденка, Е. Леруа та ін. Відповідно до даного класичного визначення, сталим є такий розвиток, що задовольняє потреби сучасності, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольнити власні потреби. При цьому сталий розвиток являє собою не законсервований стан гармонії, а динамічний процес змін, в якому масштаби експлуатації ресурсів, напрямок капіталовкладень, орієнтація технічного розвитку та інституційні зміни узгоджуються з нинішніми і майбутніми потребами. Зазначимо, що за визначенням ООН, поняття розвитку не тотожне простому зростанню, а передбачає насамперед удосконалення та всебічні якісні зміни¹⁰⁶⁹. У «Енциклопедії освіти» подано таке тлумачення поняття «сталий розвиток»: «регульований соціально-економічний процес, більш упорядкований у порівнянні з існуючим, який передбачає тривалий позитивний розвиток і зміни у суспільстві, узгоджений із сучасними і майбутніми потребами на засадах нових технологій»¹⁰⁷⁰.

Науковець О. Пометун наголошує, що Концепція сталого розвитку набуває значного поширення як одна з провідних глобальних проблем людства, що має міждисциплінарний

¹⁰⁶⁹ Пометун О. І (2014): Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку, с. 17.

¹⁰⁷⁰ Кремень В. Г. (2008): Енциклопедія освіти, с. 870.

характер і розглядається в багатьох аспектах і ракурсах. Вона зазначає, що розвиток буде сталим тільки тоді, коли буде досягнута рівновага між різними факторами, що зумовлюють загальний рівень життя; нинішнє покоління має обов'язок перед прийдешніми поколіннями залишити достатні запаси соціальних, природних та економічних ресурсів для того, щоб вони могли забезпечити для себе рівень добробуту не нижчий, ніж той, що ми маємо тепер¹⁰⁷¹. Основною причиною виникнення освіти для сталого розвитку, як зазначає Н. Миськова, є усвідомлення науково-педагогічною спільнотою необхідності змін в освітній парадигмі для подальшого сталого розвитку суспільства, економіки та навколишнього середовища. Ключовим аспектом освіти для сталого розвитку є переорієнтація змісту та форм освітнього процесу на таку модель провадження освітньої діяльності, базисом якої виступає міждисциплінарність.

Освіта є базовим елементом трансформації суспільства до сталого розвитку за рахунок забезпечення особистості можливістю втілити свої уявлення про суспільство у життя. Саме така ключова роль освіти зафіксована в головних документах Всесвітніх форумів зі сталого розвитку. Так, для поняття «навички, орієнтовані на сталий розвиток» Н. Миськова пропонує таке тлумачення: «автоматизовані дії, спрямовані на задоволення власних життєвих потреб, виконання яких відбувається на основі ціннісного ставлення до природи, людей, середовища. Навички, орієнтовані на сталий розвиток, стосуються збереження та охорони природного довкілля, зменшення кількості відходів від діяльності та марних витрат сировини, енергії; підтримки морального і психологічного клімату у мікро- та макросоціумі, удосконалення взаємин між оточуючими».¹⁰⁷² Для реалізації ідей сталого розвитку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти Н. Гавриш, О. Пометун розроблено спеціальну освітню програму з методичними матеріалами «Дошкільнятам про сталий розвиток». Автори наголошують, що особливості організації освіти для сталого розвитку в дошкільному закладі зумовлені специфікою розвитку психічних процесів дошкільників, їхнім світоглядом, а важливими складниками методики впровадження освіти для сталого розвитку є самопізнання, самонавчання дітей через діяльність, спрямування дітей на прийняття самостійних рішень у повсякденному житті, виконання дій у напрямі сталого розвитку. Як підкреслюють автори програми, специфіка формування в старших дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток, зумовлена особливостями розвитку психічних процесів у старших дошкільників. Важливими складниками взаємодії з дошкільниками в цьому контексті є їх самопізнання; самонавчання через діяльність; створення умов для прийняття власних рішень у повсякденному житті; виконання дій у напрямі сталого розвитку¹⁰⁷³.

Узагальнюючи зазначені дослідження можна зробити висновок, що концепція сталого розвитку спрямована на виховання культури використання як інтегрального особистісного утворення, що характеризує поведінку людини в процесі застосування ресурсів для задоволення своїх потреб, переконаність діяти відповідно до цінностей, моральних норм, правил, які регулюють цей процес.

Об'єктом використання може бути не тільки матеріальний предмет або послуга, а також і символічний матеріал, у вигляді який різної медіапродукції: текстів, музичних творів, відео- і представлений за допомогою різних технічних засобів. У доробку Н. Череповської вказано, що медіапродукція є результатом діяльності в галузі медіавиробництва у вигляді медіаінформації та медіамистецтва (медіатексти), їх матеріальні носії (газети, журнали, кінострічки тощо), а також медіазасоби (технічне забезпечення) та медіатехнології, завдяки яким медіапродукція як створюється, так і зберігається, транслюється.

У науковій літературі тотожним поняттям медіапродукції є категорія «медіатекст». Так, О. Федоров медіатекст розуміє як повідомлення медійного виду або жанру, як-от:

¹⁰⁷¹ Пометун О. І. (2015). Підготовка вчителів до викладання питань сталого розвитку, с. 10.

¹⁰⁷² Миськова Н. М. (2018) Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування у старших дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

¹⁰⁷³ Даниленко І. Підготовка майбутніх вихователів до формування навичок сталого розвитку в дітей дошкільного віку засобом творів В. Сухомлинського. с. 38.

друкований текст у пресі, фотозображення, аудіовізуальні зображення в кіно, на телебачення або їх фрагменти, повідомлення по радіо, реклама, етикетка на будь-якій продукції, веб-сторінка, блог, віртуальні фотоальбоми тощо¹⁰⁷⁴. Тематика і зміст сучасних медіатекстів різноманітні. Специфіка медіатексту в тому, що він розрахований на масову аудиторію. Медіатексти мають універсальні риси: слово, звук, візуальність (кінокадри, фото, відеосюжети). Традиційно їх поділяють на радіо-, теле-, газетні та інтернет-тексти. На думку І. Рогозіної медіатекстом є вербальний мовленнєвий твір, створений для здійснення опосередкованої комунікації у сфері засобів масової інформації та характеризується чітко вираженою прагматичною спрямованістю, основна мета якого полягає у соціальній регуляції. Учені (Н. Драган, М. Яцимірська) наголошують, що медіатекст виступає твором засобів масової інформації, суть якого – це конкретна інформація, виражена мовленням для впливу на громадську думку та здійснення переконання. Отже, медіапродукцією вважаємо конкретні види медіаповідомлень разом із носієм, що публікуються або транслюються за допомогою засобів масової інформації і адресовані цільовій аудиторії¹⁰⁷⁵.

Особливої уваги заслуговує дослідження М. Грифа, який розуміє використання медіапродукції як високий рівень інтелектуального і духовного осмислення особистістю її змісту на основі загальнолюдських цінностей і норм поведінки. Цю позицію поділяє Т. Степченко, яка зауважує, що культура використання медіапродукції – це поведінка, для якої властиво творче осмислення змісту інформації з урахуванням різних точок зору, загальнолюдських цінностей і норм поведінки¹⁰⁷⁶. Ми поділяємо позицію В. Журило, який зазначає, що «культура використання» є характеристикою рівня інтелектуального розвитку людини, її знань, навичок, здібностей і можливостей, які дають змогу їй не лише використовувати традиційні та нові медіа, але й усвідомлювати потребу в них, розуміти їхнє функціональне призначення тощо.

У низці досліджень (О. Баришполец, О. Голубєва, Г. Мироненко, Т. Оранж та ін.) автори вказують на те, що виховуючи раціонального природокористувача людина має досягти такого розуміння взаємодії з медіа, коли добре усвідомлюватиме, що і як варто читати, дивитися та слухати. Використання медіапродукції, як і використання природних ресурсів, як і культура харчування, передбачає те, що людина не все «їсть» підряд, а розуміє вплив продуктів на свій організм». Беручи до уваги основні положення наукових праць Г. Сорокіної стосовно досліджуваної нами проблеми, зауважимо, що медіапродукція є важливим чинником впливу на споживчу поведінку молоді. Автором доведено, що сучасна масова культура за допомогою медіапродукції пропонує широкий вибір готових зразків і стилів поведінки, тобто багато в чому поняття стилю життя особистості нав'язується зовнішніми факторами, і соціальна ідентичність такого роду формується за допомогою засобів масової інформації. Особистість може вибирати найбільш прийнятні зразки поведінки для свого повсякденного життя, у результаті чого процес пошуку соціальної ідентичності набуває стихійного, непередбаченого характеру¹⁰⁷⁷.

Медіапродукція має неабиякий вплив на розвиток екологічної свідомості особистості. Дитяча література, газети і журнали, радіо, телебачення ведуть роз'яснювальну роботу та сприяють мотивуванню дітей до природоохоронної діяльності: пояснюють як взимку допомагати тваринам і птахам, доглядати за домашніми тваринами і рослинами, слідкувати за чистотою парку, лісу та водойм тощо.

Засоби масової інформації (ЗМІ) (mass media) – преса (газети, журнали, книги), радіо, телебачення, Інтернет, кінематограф, звуко- та відеозаписи, відео- та телетексти, рекламні щити та панелі, домашні відеоцентри, що поєднують телевізійні, телефонні, комп'ютерні та

¹⁰⁷⁴ Федоров А. В. (2014): Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности, с. 29.

¹⁰⁷⁵ Семеняко Ю. Б. (2019) Виховання у дітей старшого дошкільного віку основ культури використання медіапродукції у закладах дошкільної освіти, с. 231.

¹⁰⁷⁶ Степченко Т. А. (2007) Формирование потребительской культуры учащейся молодежи, с. 115.

¹⁰⁷⁷ Сорокіна Г. В. (2009) Соціокультурний аналіз споживацької поведінки студентської молоді, с. 117.

інші лінії зв'язку, є основним і потужним джерелом впливу як на окремих індивідів, так і на масові аудиторії того чи іншого способу масової комунікації, оскільки є доступними різним верствам населення. Причому ЗМІ мають можливість впливати на аудиторію інформаційно, за допомогою демонстрації практичних зразків, налагодженим зворотнім зв'язком (обговорення питань) тощо. Опинившись ще в ранньому дитинстві в інформаційному просторі, людина сприймає інформацію з різних джерел, і на основі її обробки формує свою поведінку, свій спосіб життя, своє відношення до навколишнього світу, тобто створює свій світогляд. Таким чином, якість інформаційного простору безумовно впливає на свідомість населення. Висвітлюючи тему забруднення довкілля, охорони навколишнього природного середовища ЗМІ відіграють особливу роль і у формуванні екологічного мислення. При цьому можна констатувати той факт, що ЗМІ орієнтуються перш за все на негативні події екологічного характеру, надзвичайні ситуації, які призводять до забруднення довкілля, драматизуючи таким чином ситуацію, замість пояснення причин її виникнення та подолання. Часто журналісти прагнуть створити сенсацію, подаючи «гарячі» факти (особливо телебачення). А оскільки постійних телепередач та рубрик в газетах на екологічну тематику зовсім мало, то пояснення можливості виходу з екологічної ситуації, яка склалась, висвітлюється недостатньо. Тому, особливої уваги потребує вміння педагога адаптувати медіапродукцію з різних ЗМІ відповідно до вікових можливостей вихованців.

Надзвичайно важливо забезпечити теоретичну та практичну підготовку майбутніх вихователів до формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток дошкільників засобом медіапродукції, оскільки засоби масової інформації та їхній контент є важливим виховним засобом на сьогоднішній день. Одним із концептуальних підходів нашого дослідження є збагачення дисципліни «Технологія формування екологічної культури дітей дошкільного віку» медіапродукцією, яка сприятиме формуванню навичок, орієнтованих на сталий розвиток. Тому вважаємо за необхідне схарактеризувати основний потенціал медіапродукції в контексті можливостей її впливу на розвиток світосприймання дитини.

З огляду на підвищену емоційну сприйнятливості дітей дошкільного віку та незаперечну роль, поряд з іншими, словесних методів, значне місце у формуванні навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей дошкільного віку займає природознавча література (жанри пізнавального оповідання й казки), яка, впливаючи одночасно на почуття і свідомість дитини, сприяє формуванню початкових екологічних уявлень про живі організми, зв'язки й залежності в природі, цілісність природи, а також виховує позитивне емоційно-ціннісне ставлення до неї та мотивує екологічно доцільну поведінку, зумовлює та регулює діяльність в природі. Не менш важливий соціалізуючий вплив на сьогодні мають мультфільми. В процесі використання друкованої медіапродукції у дитини дошкільного віку розвивається творча уява, фантазія, мислення. Друкована медіапродукція – це один з найважливіших соціалізуючих та виховних засобів для розвитку особистості дітей дошкільного віку за допомогою яких дитина стає соціально компетентною. Ми погоджуємося з думкою О. Кононко, яка вважає, що книжка є основою закладення позитивних рис особистості, починаючи з дошкільного віку¹⁰⁷⁸. Завдяки соціалізації дошкільника засобом медіапродукції відбувається процес адаптації дитини в суспільстві, соціально-особистісного зростання, становлення особистості в соціумі, закладаються духовні, моральні та особистісні риси дітей дошкільного віку, формуються суспільні відносини, риси характеру, накопичується соціальний досвід спілкування з іншими людьми. Людяність, володіння соціальними нормами поведінки в різних життєвих ситуаціях, налагодження гармонійних та дружніх стосунків з однолітками та дорослими людьми – все це і формує особистість соціально компетентної дитини дошкільного віку.

Необхідність формування особистості дитини дошкільного віку як суб'єкта економічної соціалізації, економічної освіти актуалізує питання економічного виховання – цілеспрямованого процесу взаємодії дорослого і дитини, орієнтованого на засвоєння

¹⁰⁷⁸ Кононко О. Л. (2003) Художня література. Коментар до Базового компоненту дошкільної освіти в Україні. С. 151.

доступних віком елементарних економічних понять, формування моральних почуттів і морально-економічних якостей, необхідних для успішної економічної діяльності, розвитку інтересу до економічної сфери життя, формування навичок соціально-економічної поведінки. Одним із засобів економічного виховання також є медіапродукція.

Підготовка майбутніх вихователів до формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей дошкільного віку має бути систематично та послідовно організованою. Відтак, в процесі вивчення перших модулів дисципліни «Технологія формування екологічної культури дітей дошкільного віку» здобувачів можна ознайомити з різними видами медіапродукції (візуальною, аудіовізуальною та аудіальною), яка сприятиме формуванню навичок, орієнтованих на сталий розвиток дітей дошкільного віку, навчити її аналізувати, оцінювати, відбирати й доцільно використовувати в роботі з вихованцями. Так, можна запропонувати для ознайомлення такі мультфільми на екологічну тематику, як-от: «Мадагаскар», «Ріо», «У пошуках Немо», «Веселі ніжки», «ВОЛЛІ», «Льодовиковий період», «Бі Муві», «Книга джунглів», «Лоракс», «Втеча з курника» та інші. Запропонований перелік мультиплікаційних фільмів ознайомить дітей з питанням захисту навколишнього середовища, у цікавий спосіб навчить, як жити відповідально, зменшити кількість відходів та захищати навколишнє середовища, а також розповість про небезпеку погіршення стану навколишнього середовища та надмірного споживання.

Під час вивчення дисципліни значна увага приділялася застосуванню нетрадиційних форм роботи зі здобувачами освіти. Зміст нетрадиційних форм навчання полягає у тому, що вони, розвиваючи ініціативу та творчий потенціал студентів, по-перше, формують у них установку на творчий підхід до своєї майбутньої педагогічної діяльності, по-друге, підвищують у слухачів пізнавальну активність та інтерес до навчальних занять, по-третє, створюють умови для формування професійно важливих якостей, які проявляються в умінні керувати своїми педагогічними можливостями й почуттями, а також для формування професійних умінь. На цьому етапі проводилися проблемні лекції: лекція удвох з теми «Проблеми довкілля: випадковість чи вплив людини?», лекція з використанням інтерактивних прийомів «мозковий штурм», «незакінчені речення», «мікрофон», лекція з наперед запланованими помилками.

У межах зазначеної дисципліни, працюючи на практичних заняттях, здобувачі формували й удосконалювали вміння інтегрувати знання з основ сталого розвитку та літературознавчі знання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти, вчилися діагностувати власний рівень сформованості навичок, орієнтованих на сталий розвиток. Під час практичних занять майбутні вихователі створювали картотеки медіапродукції природничого, економічного змісту, які сприяють соціалізації дітей та які можна використати в процесі формування в дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток під час проведення занять, екскурсій, цільових прогулянок, повсякденних прогулянок, розваг. Здобувачі також знаходили художні твори на задану тематику, зазначали їх коротку анотацію та аналізували з позицій антропоцентричного та екоцентричного підходів.

З метою вдосконалення умінь здобувачів аналізувати медіапродукцію і вдумливо та методично грамотно її використовувати в процесі формування в дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток, ми використали технологію «займи позицію». Здобувач, обравши конкретну медіапродукцію (мультфільм, журнал, аудіоказку, рекламний ролик тощо), мав довести доцільність його використання вихователем у процесі формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток дітей. Інший здобувач мав погодитися з позицією однокласника або ж зайняти діаметрально протилежну, аргументувавши свій вибір. Оцінюючи відповіді майбутніх вихователів ми враховували: знання дитячої психології, дошкільної педагогіки, методики екологічної освіти, методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям, дитячої літератури і вміння добирати твори і доцільно використовувати їх у процесі роботи з дітьми дошкільного віку. Усі форми підготовки здобувачів вищої освіти до практичних занять давали змогу виявити їх знання з дисциплін

«Основи природознавства з методикою», «Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям», «Дитяча література», їх підготовленість до самостійної роботи та їхнє ставлення до реалізації завдань з формування в дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток під час майбутньої професійної діяльності. Тому, організовуючи освітню роботу важливу роль відводили самостійним завданням. Самостійна робота творчого характеру не тільки сприяла актуалізації екологічних, методичних і літературознавчих знань, але й орієнтувала майбутніх педагогів на пошук необхідного джерела інформації.

Практичні доробки з дисципліни були використані здобувачами під час педагогічної практики у закладах дошкільної освіти. Практикантки-виховательки з урахуванням наявних у дітей знань і уявлень про навколишній світ обирали різноманітну медіапродукцію, орієнтуючись на наукову основу, читали їх, залучали дітей до діалогованої розповіді, бесіди, проводили роботу з ілюстраціями, організовували театралізовані ігри. Одним із завдань самостійної роботи було створення блогу екологічної тематики (або іншого типу веб-ресурсу). Так, наприклад здобувачка 4 курсу спеціальності «Дошкільна освіта» В.Тихенька створила блог «Еко-дошкільник», в якому збрала інформацію про ефективні методи екологічної освіти, шляхом проведення екологічних ігор та свят, використання предметних екологічних ігор з різноманітними природними матеріалами, пізнавальних природничих приказок, демонстрація навчальних мультфільмів та проведення екскурсій екологічного змісту. З метою формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей запропоновано зміст різних видів діяльності. За рахунок онлайн-ігор діти можуть стежити за перебігом думки, логікою доказу і засвоювати знання про цілісність природи, пізнати більше про навколишнє природне середовище. Така діяльність дає змогу сформувати екологічно правильні рішення, а також дозволяє краще зрозуміти навчальний матеріал та застосовувати отримані знання на практиці. Логічні завдання допомагають зрозуміти закономірності, які визначені у таких народних прикметах, як: «Ластівки літають низько перед дощем», «Риби вискакують з води і ловлять комах – на дощ» тощо. Пізнавальні мультфільми екологічного змісту дозволяють засвоїти навчальний матеріал за допомогою візуального сприйняття.

Ефективним способом виховання ціннісного ставлення до природи є медіаторчість дітей і вихователя, спрямована на екологічну тематику, адже це допомагає через різні види діяльності сформувати здатність оцінювати естетику природи. Завдяки дослідам та експериментам у дітей дошкільного віку формується здатність аналізувати екологічні ситуації. Використовуючи вербальні види роботи (супровід та критичний аналіз телепродукції), можна розкрити складні явища в природі, суть взаємовідносин природи і людини, важливість людської праці на благо збереження природних ресурсів тощо.

Отже, схарактеризовано роботу на заняттях з курсу «Технологія формування екологічної культури дітей дошкільного віку», яка сприятиме якісному покращенню фахової підготовки майбутніх вихователів до роботи з формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток у дітей дошкільного віку засобом медіапродукції.

Література

1. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: навчально-методичний посібник; за заг. ред. О. І. Пометун. Дніпропетровськ. 2014. 120 с.
2. Даниленко І. Підготовка майбутніх вихователів до формування навичок сталого розвитку в дітей дошкільного віку засобом творів В. Сухомлинського. *Науковий вісник МНУ імені В. Сухомлинського. Педагогічні науки*, с. 35-41.
3. Енциклопедія освіти; головний ред. В. Г. Кремень. Київ. 2008. 1040 с.
4. Кононко О. Л. Художня література. Коментар до Базового компоненту дошкільної освіти в Україні. Київ. 2003. С. 149-152.
5. Миськова Н. М. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування у старших дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія МОН України. Хмельницький. 2018. 322 с.